36777 Wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet primair onderwijs BES, de Wet op de expertisecentra, de Wet voortgezet onderwijs 2020, de Wet medezeggenschap op scholen, de Wet educatie en beroepsonderwijs, de Wet educatie en beroepsonderwijs BES, de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek en de Wet op het onderwijstoezicht in verband met de versterking van het veiligheidsbeleid op scholen (Wet vrij en veilig onderwijs)

Nr. 59 Brief van de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 oktober 2026

Bij de behandeling van het Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs heeft uw Kamer een twaalftal moties aangenomen. Met deze brief informeer ik uw Kamer over de uitvoering van de negen moties op het gebied van veiligheid in het onderwijs, waaraan ik deels opvolging zal geven in een verkenning die ik hierover ga uitvoeren. Over de uitvoering van de verdere moties, die over andere onderwerpen gaan, wordt u separaat geïnformeerd. Ook stuur ik uw Kamer het onderzoeksrapport dat in het kader van de Landelijke veiligheidsmonitor funderend onderwijs is uitgevoerd over het zicht op veiligheid in het praktijkonderwijs en het gespecialiseerd onderwijs en geef ik daar een korte beleidsreactie op.

Moties Wetsbehandeling vrij en veilig onderwijs

Moties die vragen om een integrale verkenning en passende maatregelen gericht op de veiligheid in het onderwijs

Een aantal moties die uw Kamer bij de behandeling van het Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs heeft ingediend vormen aanleiding voor een bredere verkenning met een integrale aanpak. Met deze moties brengt uw Kamer duidelijk de urgentie tot uitdrukking van een goede aanpak voor de veiligheid op school, met daarin ook de oproep tot focus op goede preventie. Dit betreft de volgende moties:

- de motie van de leden Ceder (CU) en Rooderkerk (D66) over het ondersteunen van scholen bij het bevorderen van de veiligheid van onderwijspersoneel;
- de motie van de leden Kisteman (VVD) en Armut (CDA) over het inventariseren van wat scholen nodig hebben om effectief op te treden bij vermoedens van wapenbezit;
- de motie van de leden Raijer (PVV) en Van Houwelingen (FVD) over het onderzoeken van hoe scholen beter kunnen worden ondersteund bij het aanpakken van structureel pestgedrag;
- de motie van de leden Ceder (CU) en Rooderkerk (D66) over het borgen dat veiligheidsvoorzieningen op scholen aantoonbaar toegankelijk zijn voor alle leerlingen van de school; en

- de motie van de leden Ceder (CU) en Moorman (PRO) over een aanpak gericht op het voorkomen van geweld, intimidatie en sociale onveiligheid op school.[1]

In overleg met experts, leerlingen, ouders, leraren, schoolleiders en bestuurders voer ik een verkenning uit om de meest urgente problemen en de oplossingsrichtingen opnieuw te wegen en te komen tot een versterking van de veiligheid op school. Ik streef ernaar vóór de zomer van 2027 uw Kamer over de uitkomsten van de verkenning te informeren.

Bij de behandeling van het Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs heeft uw Kamer ook vier moties aangenomen waar reeds invulling aan is gegeven. Hieronder informeer ik u over de stand van zaken van de desbetreffende moties.

Motie van het lid Moorman (PRO) over het versterken van jongerenwerk in de scholen[2]

Deze motie verzoekt de regering om bij de OCW-begroting met een plan te komen over op welke manier jongerenwerk in school versterkt kan worden, om zo bij te dragen aan een veilig schoolklimaat door de online en fysieke leefwereld van jongeren beter te verbinden. Jongerenwerk op school is van grote toegevoegde waarde in het onderwijs, door middel van laagdrempelige ondersteuning online en offline. Op verschillende manieren werkt ook het Rijk aan versterking van het jongerenwerk. Jongerenwerk is primair bij het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) belegd in het kader van welzijn en gezond opgroeien. VWS werkt met verschillende organisaties samen om jongerenwerk te versterken, waaronder Sociaal Werk Nederland, de beroepsvereniging, het Nederlands Jeugdinstituut (NJi) en het lectoraat Youthspot. De maatschappelijke en bestuurlijke aandacht voor en de zichtbaarheid van jongerenwerk wordt vergroot via de tweejaarlijkse ‘Dag van het Jongerenwerk’ en het bestuurlijk congres over kind- en jongerenwerk. Daarnaast lopen vanuit het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) (criminaliteitspreventie) en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) (preventie van schulden, polarisatie en radicalisering) trajecten en financieringsstromen om jongerenwerk op school, in de wijk en online te bevorderen. OCW ondersteunt via Stichting School & Veiligheid (SSV) scholen met kennis, handreikingen en praktijkvoorbeelden voor de inzet van jongerenwerk op school. De komende periode voert OCW, met inachtneming van de eigen rol en verantwoordelijkheid, verdere gesprekken voeren met de verschillende departementen, partners en het onderwijsveld over de inzet van jongerenwerk op school. Dat doen we in het kader van de bredere verkenning over het versterken van de veiligheid op school.

---

[1] *Kamerstukken II* 2025/26, 36 777, nr. 39; *Kamerstukken II* 2025/26, 36 777, nr. 40; *Kamerstukken II* 2025/26, 36 777, nr. 42; *Kamerstukken II* 2025/26, 36 777, nr. 46; *Kamerstukken II* 2025/26, 36 777, nr. 50.
[2] *Kamerstukken II* 2025/26, 36 777, nr. 44.

Motie van het lid Boomsma (JA21) over het beter in staat stellen van vertrouwenspersonen op scholen om signalen van misbruik of uitbuiting te herkennen[3]

De motie verzoekt de regering met een voorstel te komen om vertrouwenspersonen en andere betrokkenen op scholen beter in staat te stellen om signalen van misbruik of uitbuiting te herkennen, en daarbij ook zorg te dragen dat scholen ook weten hoe om te gaan met signalen en meldingen. Het kabinet zet in op het versterken van de kennis en het handelingsperspectief van professionals zoals vertrouwenspersonen als het gaat om misbruik en uitbuiting. JenV werkt bijvoorbeeld met het actieplan 'Samen tegen mensenhandel' aan het voorkomen van mensenhandel.[4] Als onderdeel hiervan is de campagne 'Jongeren zijn #GeenBuit' gestart. Deze campagne is gericht op het motiveren van professionals tot het volgen van een gratis e-learning.[5] Sinds april 2025 is aanvullend ingezet op bewustwording en signalering van mensenhandel op scholen (het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs) onder de noemer 'Uitbuiting (niet) op school'. Het aanbod, bestaande uit een maatwerktraining, een toolkit en een vernieuwde signalenkaart is gedeeld onder scholen en docenten. Verder geldt in het onderwijs de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling voor (vermoedens van) fysiek, psychisch of seksueel geweld en verwaarlozing. De aandachtsfunctionaris is een in de meldcode opgenomen functie die op school leerkrachten ondersteunt bij het signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling en het handelen volgens de meldcode. Ook kunnen de vertrouwensinspecteurs professionals in het onderwijs adviseren over vermoedens van (seksueel) grensoverschrijdend gedrag en zedendelicten. Tot slot biedt het kabinet specifieke ondersteuning aan scholen via SSV. Zij helpen scholen misbruik en uitbuiting te signaleren door het aanbieden van ondersteuningsmateriaal, handreikingen en een telefonisch adviespunt. Met bovengenoemde inzet beoogt het kabinet ervoor dat professionals, waaronder vertrouwenspersonen, beter zijn toegerust om signalen van misbruik of uitbuiting op school te herkennen.

Motie lid Armut (CDA) over het actief onder de aandacht brengen van bewezen effectieve methoden voor de aanpak van online pesten bij scholen tijdens de Week tegen Pesten 2026[6]

De motie verzoekt de regering bewezen effectieve methoden, praktische handreikingen en goede voorbeelden onder de aandacht te brengen bij scholen tijdens de Week tegen Pesten 2026. Het kabinet zet in op het bevorderen van veiligheid op school, waaronder het tegengaan van (online) pesten. Het kabinet financiert onder andere SSV om scholen hierbij te ondersteunen. De Week tegen Pesten is onderdeel van de ondersteuning die SSV scholen biedt op het terrein van de preventie en aanpak van offline en online pesten. Zoals de motie vraagt, heeft SSV in de afgelopen Week tegen Pesten (21-25 september) via de campagnewebsite, lesmaterialen en een webinar scholen extra handvatten

---

[3] *Kamerstukken II* 2025/26, 36 777, nr. 47.
[4] *Kamerstukken II* 2023/24, 28638, nr. 233, bijlage 'Actieplan Samen tegen Mensenhandel'.
[5] www.buitvoorprofessionals.nl.
[6] *Kamerstukken II* 2025/26, 36 800 VIII, nr. 170.

geboden om te werken aan een positieve groepsdynamiek met aandacht voor online pesten. In totaal hebben ongeveer 3000 scholen deelgenomen aan de Week tegen Pesten.[7] In de bredere verkenning die ik ga uitvoeren over het versterken van de veiligheid op school wordt ook het thema online veiligheid betrokken.

Motie van de leden Ceder (CU) en Moorman (PRO) over het bestaande aanbod rond suïcidepreventie goed ontsluiten voor scholen[8]

De motie verzoekt de regering uiterlijk voor het einde van het jaar een plan aan de Tweede Kamer te sturen over hoe het bestaande aanbod rond suïcidepreventie voor scholen goed wordt ontsloten, om vervolgens na de invoering hiervan onder scholen te onderzoeken of dit aanbod voldoende toegankelijk en bruikbaar is en zo nodig extra maatregelen te nemen. Het kabinet onderschrijft het belang van het bestaande aanbod op het gebied van mentaal welbevinden en suïcidepreventie en dat scholen dit goed weten te vinden en effectief kunnen benutten. Het ministerie van OCW heeft subsidie verstrekt aan MIND Us om een wegwijzer voor scholen te maken. Dit najaar lanceert MIND Us: het Kompas voor de Klas. Deze wegwijzer brengt bestaande kennis, ondersteuning en interventies overzichtelijk samen en helpt scholen om te bepalen welk aanbod aansluit bij hun leerlingen en schoolcontext. Kompas voor de Klas verwijst daarbij naar bestaande kennis- en ondersteuningsvoorzieningen, waaronder Gezonde School, Welbevinden op School, het NJi en het RIVM. De komende periode wordt Kompas voor de Klas onder de aandacht van scholen gebracht. Op deze manier wordt het bestaande aanbod voor scholen beter ontsloten. Daarbij blijft er ruimte om het aanbod in Kompas voor de Klas uit te breiden met andere of nieuwe interventies indien deze effectief zijn. Onder scholen wordt geïnventariseerd in hoeverre zij het beschikbare aanbod voldoende toegankelijk en bruikbaar vinden en daadwerkelijk benutten. Op basis daarvan kunnen zonodig aanvullende maatregelen worden ingezet.

Zicht op de veiligheid in praktijkonderwijs en gespecialiseerd onderwijs

In de Kamerbrief ‘Voortgang vrij en veilig onderwijs’ van december 2024 is aangekondigd te verkennen hoe het zicht op de veiligheid in het gespecialiseerd onderwijs en praktijkonderwijs kan worden verbeterd.[9] Deze verkenning is afgerond en ik deel de uitkomsten van deze verkenning met uw Kamer.[10] Zoals eerder meegedeeld, wordt momenteel gewerkt aan een vernieuwde Landelijke Veiligheidsmonitor (LVM) om goed zicht te hebben op de veiligheid van leerlingen en onderwijspersoneel. We streven ernaar de nieuwe LVM in het schooljaar 2027/2028 af te nemen. De verkenning naar de specifieke situatie van zowel het

[7] Dit betreft scholen in het primair onderwijs, voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs.
[8] *Kamerstukken II* 2025/26, 36 777, nr. 41.
[9] *Kamerstukken II* 2023/24, 29 240, nr. 157.
[10] *Kamerstukken II* 2024/25, 29 240, nr. 176.

praktijkonderwijs als het gespecialiseerd onderwijs laat echter zien dat dat de ontwikkeling van één landelijke veiligheidsmonitor die een gestandaardiseerd, valide en representatief beeld oplevert van de sociale veiligheid voor verschillende groepen leerlingen uit deze sectoren niet goed mogelijk is. Hierbij gaat het voornamelijk om cluster 3 en 4 van het gespecialiseerd onderwijs. De onderzoekers doen in de verkenning een voorstel voor een gelaagde monitor met verschillende aanbevelingen die enerzijds zien op het verbeteren van de toegankelijkheid van de LVM-vragenlijst en anderzijds zien op de doelgroepen voor de LVM. Ter opvolging van de aanbevelingen zet ik de volgende maatregelen in:

- Allereerst zal bij de ontwikkeling en uitvoering van de LVM auditieve en visuele ondersteuning beschikbaar worden gesteld en zullen leerlingen worden bevraagd met concreet en gemakkelijk taalgebruik, zoals de verkenning aanbeveelt. Daarmee is het de verwachting dat de LVM ook toegankelijk is voor de meeste leerlingen met een visuele en auditieve beperking in het regulier onderwijs en cluster 1 en 2 van het gespecialiseerd onderwijs. Daarnaast worden bij de ontwikkeling van de vragenlijsten specifieke vragen opgenomen die relevant zijn voor de context van het gespecialiseerd onderwijs en praktijkonderwijs. Ook wordt in de Regeling Landelijke veiligheidsmonitor funderend onderwijs vastgelegd dat er zo nodig nazorg wordt geboden aan leerlingen en dat de minister met belangenorganisaties van onder andere leerlingen moet overleggen over de uitvoering van de LVM.[11]
- Uit de verkenning blijkt ook dat het niet haalbaar is om de LVM in de standaardvorm onder een aantal specifieke groepen leerlingen af te nemen. De onderzoekers wijzen op leerlingen voor wie het cognitief gezien niet haalbaar is om deel te nemen aan een gestandaardiseerde monitor, waarbij het in elk geval gaat om leerlingen met een ernstige verstandelijke of meervoudige beperking, leerlingen met een zware vorm van autisme en leerlingen met zware psychiatrische problematiek. Deze leerlingen zitten voornamelijk in cluster 3 en 4 van het gespecialiseerd onderwijs. De aanbeveling is om de veiligheid van deze leerlingen op alternatieve wijze te monitoren met een meer kwalitatieve insteek. Het kabinet hecht grote waarde beter zicht op de veiligheid van deze leerlingen. Daarom kom ik met een tweede nota van wijziging op het Wetsvoorstel borging gegevensverwerkingen funderend onderwijs dat momenteel in uw Kamer ligt voor behandeling.[12] In deze nota stel ik voor een uitzonderingsgrond op te nemen voor een aantal eisen aan de LVM voor deze groep leerlingen. Daarmee wordt het mogelijk om hun veiligheid op een meer kwalitatieve wijze te (laten) onderzoeken.
- Ook wijzen de onderzoekers erop dat scholen in het praktijkonderwijs veelal tevreden gebruik maken van het monitoringsinstrument *ProZO!* De verwachting is daarom dat deze scholen minder geneigd zijn om deel te nemen aan de LVM, waardoor het lastig kan zijn om een representatief landelijk beeld van het praktijkonderwijs te krijgen. Ik ben in gesprek met

[11] Regeling Landelijke veiligheidsmonitor funderend onderwijs is op dit moment in internetconsultatie en te vinden op: https://www.internetconsultatie.nl/landelijkeveiligheidsmonitor/b1
[12] *Kamerstukken II* 2025/26, 36903, nr. 2.

de Sectorraad Praktijkonderwijs over hoe we tot een landelijk beeld kunnen komen van de veiligheid in het praktijkonderwijs.

- De onderzoekers wijzen ook op leerlingen die zich niet in één onderwijssetting bevinden. Daarbij gaat het bijvoorbeeld over thuiszitters, maar ook over leerlingen in residentiële instellingen of hybride onderwijssettingen. Indien een dergelijke leerling staat ingeschreven bij een school die deelneemt aan de LVM, kan de school samen met de onderzoekers een weging maken om de leerlingen in de gelegenheid te stellen deel te nemen aan de LVM. Dat vergt maatwerk. Het streven is een representatief deel van de leerlingen te bevragen. In de ministeriële regeling is geregeld dat de LVM zoveel mogelijk op school en digitaal wordt afgenomen, maar hiervan kan worden afgeweken indien omstandigheden hiertoe dwingen. Dat geldt in gelijke mate voor reguliere scholen als scholen binnen residentiële instellingen. Tegelijkertijd blijft het doel van de LVM inzicht krijgen in de veiligheid op scholen. De LVM is een passend instrument voor leerlingen die zich in een schoolcontext bevinden. Voor leerlingen die zich niet duurzaam in een schoolcontext bevinden of niet staan ingeschreven bij een school is de LVM niet het geëigende instrument.

Met het nemen van de bovengenoemde maatregelen wordt het mogelijk om een beter beeld te vormen van de veiligheid in het gespecialiseerd onderwijs en het praktijkonderwijs.

Tot slot

Een veilige leeromgeving vormt de basis om goed te kunnen leren, je goed te voelen en goed te werken. Het kabinet is vastberaden om zich hard te maken voor veiligheid op school. Daarom ga ik de komende periode, samen met het veld, aan de slag om te kijken welke maatregelen nodig en mogelijk zijn om de veiligheid van leerlingen en personeel op school verder te waarborgen en te verbeteren.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
J.Z.C.M. Tielen